

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА РАБОТЕЊЕТО

1. ЈАНУАРИ - 31. ДЕКЕМВРИ 2017 ГОДИНА

декември 2017 год.

НАКРАТКО

2017 година е тринаесетта година во работењето на ЦГК и петта година од спроведувањето на тековната петгодишна стратегија за работењето (2013-2017).

И годинава продолжи динамичното работење од претходните години, за што зборуваат следниве сумирани резултати:

- » спроведени се 16 истражувања;
- » монитирани се 350 тендери;
- » организирани се 25 обуки, работилници, конференции и дебати;
- » обучени се повеќе од 350 новинари и претставници на граѓански организации и државни институции;
- » издадени се 7 публикации (извештаи, анализи и брифови) во 1550 примероци;
- » извештаите, препораките, истражувањата и прирачниците на ЦГК се преземени повеќе од 35 000 пати од интернет страницата www.ccc.org.mk;
- » препорачани се стотина конкретни мерки за потранспарентно работење и за намалување на просторот за корупција;
- » објавени се повеќе од 170 новинарски текстови врз основа на нашите активности и резултатите од нивното спроведување во голем број медиуми во земјава;
- » резултатите и препораките од мониторингот на јавни набавки се преземени и цитирани во извештаи на неколку меѓународни организации (ЕУ, СИГМА и др.).

Во 2017 година продолжи редовниот мониторинг на јавните набавки во земјава, со укажување на слабостите и проблемите во системот на јавни набавки и со предлагање мерки за намалување на можностите за злоупотреби и на просторот за корупција. Од 2017 година мониторингот се спроведува во рамките на Програмата Цивика Мобилитас.

Докажаната методологија според која ЦГК веќе девет години го спроведува мониторингот на јавните набавки претставува основа за спроведување на слични активности на регионално ниво, односно во рамките на проектот „Балкан Тендер Воч“ за мониторинг на јавните набавки во земјите од Западен Балкан.

Во рамките на делувањето на полето на јавните набавки, ЦГК ги интензивираше активностите за олеснување на пристапот на малите и микропретпријатијата до јавните набавки, како предуслов за заживување на локалниот економски развој во земјата, но и во насока на препораките на Европската Унија за преземање вакви мерки во земјите членки, но и кандидатки за членство во ЕУ.

Во другата главна област на делување – полето на унапредување на капацитетите на новинарите и медиумите, во 2017 година продолжија значајни активности за зајакнување на истражувачкото новинарство и соработката меѓу медиумите и невладините организации во остварување на нивната заедничка општествена улога. Продолжи и редовното асистирање на новинарите во остварувањето на нивното право за слободен пристап до информациите од јавен карактер како алатка за поквалитетно информирање на граѓаните, како и во помош при истражување на јавното трошење во земјава.

ЦГК спроведува серија истражувања за важни појави, прашања и области за натамошно користење на новинарите и невладините организации, а кои се објавуваат на веб-порталот www.opendata.mk и каде податоците се во отворен формат кој овозможува нивна натамошна употреба.

Во 2017 година продолжи да се остварува тригодишната програма (2015-2018) за чие спроведување ЦГК доби институционална поддршка во рамките на програмата „Цивика Мобилитас“ која е финансирана од Швајцарската агенција за развој и соработка (SDC), а која ја спроведуваат НИПАС, Македонскиот центар за меѓународна соработка и СИПУ. Станува збор за поддршка на процесот на институционален развој на организацијата врз основа на самооценката и предложените патокази за организациска трансформација во текот на наредните три години. Иако станува збор за институционална поддршка, сепак, како значајни активности кои се финансираат од оваа програма се Мониторингот на јавните набавки и изработката на Индексот на активна транспарентност.

Активностите на ЦГК во 2017 година се спроведуваа во рамките на четири проекти, финансиски поддржани од: УСАИД Македонија, Европската Унија и Швајцарската агенција за развој и соработка, а кои се спроведуваат во партнерство со неколку невладини организации од земјата.

Подетални информации за проектите, донаторите, партнерите, спроведувањето, активностите, резултатите и постигнувањата можат да се добијат на www.ccc.org.mk, www.zanabavki.mk и www.freeinfo.mk.

ВИЗИЈА НА ЦГК

Центарот за граѓански комуникации е докажан општествен чинител во демократизацијата на македонското општество, транспарентното и одговорно владеење и подоброто информирање на граѓаните.

МИСИЈА НА ЦГК

Центарот за граѓански комуникации ја развива и ја подобрува комуникацијата помеѓу сите општествени фактори во Македонија за процесите од пошироко значење. Ги мониторира, ги анализира и ги јакне општествените процеси во земјата и во регионот во делот на антикорупцијата и доброто владеење, медиумите, евроинтеграцијата и економскиот развој.

ЗА НАС

Центарот за граѓански комуникации (ЦГК) е основан во април 2005 година како невладино, непрофитно и непартиско здружение на граѓани. Мисија на ЦГК е да ја развива и да ја подобрува комуникацијата помеѓу сите општествени фактори во Македонија и нивната информираност за процесите од пошироко значење. ЦГК ги мониторира, ги анализира и ги јакне општествените процеси во земјата и во регионот во делот на транспарентноста, антикорупцијата, доброто владеење, медиумите и економскиот развој.

Во своето досегашно дејствување ЦГК ја фокусира својата работа врз две групи од меѓусебно поврзани активности: (1) мониторинг на државните институции и врз основа на тоа, препорачување мерки и политики за унапредување на работењето и за намалување на просторот за корупција и (2) унапредување на способноста на новинарите и на посебната улога на медиумите и на невладините организации во борбата против корупцијата.

Во оваа насока ЦГК досега има изработено и предложено неколку стотини конкретни препораки за преземање мерки за унапредување на регулативата и практиката во насока на потранспарентно, поотчетно и поодговорно работење на централната и на локалната власт, има обучено повеќе од петстотини новинари од националните и од локалните медиуми и претставници на граѓански организации и има објавено стотина истражувања и прирачници.

Претставници на ЦГК редовно учествуваат на работилници и во експертски групи за креирање стратегии и мерки за борба против корупцијата и за други прашања од областите на делување на ЦГК.

Активностите на ЦГК се, пред сè, насочени кон вработените во државните институции и органи на централно и на локално ниво, кон новинарите, бизнисмените и нивните здруженија, кон претставниците на невладините организации, како и кон граѓаните на локално и на централно ниво, како крајни корисници на делувањето на организацијата.

Персоналот на ЦГК во 2017 година броеше шестмина вработени и неколку постојани соработници – експерти од сферите на делување на ЦГК. ЦГК има отворено и два регионални центри во Велес и во Штип за поддршка на микропретпријатијата, во соработка со локални партнерски организации кои во оваа смисла функционираа заклучно со март 2017 година.

Органите на управувањето и раководењето на ЦГК ги вклучуваат Собранието на здружението, Извршниот одбор и претседателот на здружението.

ПРОЕКТНИ АКТИВНОСТИ И ОСТВАРУВАЊА

Мониторинг на јавните набавки (2008-2018), финансиски поддржан од Програмата Цивика Мобилитас (2015-2018)

Преку директно следење на јавните набавки се детектираат основните слабости во спроведувањето на тендерите и се препорачуваат конкретни мерки за надминување на проблемите, на нерационалното трошење на јавните пари и за стеснување на просторот за корупција.

Во текот на 2016 година:

- » Директно се мониторираат 350 тендери спроведени од државни институции на национално и на локално ниво;
- » Објавени се три детални извештаи од мониторингот на јавните набавки со преглед на состојбата, детектирани слабости и простор за злоупотреба и корупција во јавните набавки;
- » Препорачани се низа конкретни мерки што треба да се преземат за унапредување на системот на јавни набавки во земјава, било за промени во регулативата или за начинот на спроведувањето на јавните набавки;
- » Изработена е анализа на жалбените постапки во јавните набавки;
- » Објавени се девет истражувања во отворен формат на веб-порталот opendata.mk како платформа на која се објавуваат истражувањата и базите на податоци изработени од ЦГК, со цел да бидат достапни и полесно разбрани од поширок круг граѓани.

Покрај активностите поврзани со мониторингот на јавните набавки, во рамките на програмската поддршка од Програмата Цивика Мобилитас спроведени се и следниве позначајни активности:

- » Спроведено е истражување и изработено е рангирање на 97 институции (Влада, министерства, Собрание на РМ и општини и Градот Скопје) според нивото на Активната транспарентност;
- » Спроведен е процес на изработка и изработен е нов петгодишен Стратешки план на организацијата за периодот 2018-2022 година.

Истражувачко новинарство за поттикнување реформи – Проект финансиран од ЕУ преку програмата Civil Society Facility and Media Freedom Actions 2014 (2016-2019)

Создавање на јадро од добро обучени истражувачки новинари, како и мрежа од локални граѓански организации од земјата кои преку нивната работа и во соработка со новинарите ќе придонесат кон подобрување на истражувачкото новинарско известување и кон подобро информирана јавност.

Во текот на 2017 година:

- » Обучени се за напреднати техники на истражувачко новинарство повеќе од 60 новинари од медиуми на национално и на локално ниво;
- » Спроведен е мониторинг на десет медиуми за обемот и квалитетот на истражувачки и аналитички текстови, чии наоди се дискутирани со триесетина претставници на засегнатите страни од што произлегоа препораки за поголемо присуство и поквалитетни истражувачки текстови;
- » Педесетина претставници на граѓанските организации и медиумите од пелагонискиот, вардарскиот и југоисточниот регион разменија мислења и утврдија насоки за поголема меѓусебна соработка, на работилниците за подобрување на соработката меѓу граѓанските организации и новинарите на локално ниво.
- » Спроведено е обемно истражување, прво од ваков вид во земјата, за трансферите на сите 80 општини и Градот Скопје кон невладините организации за 2016 година, со детален преглед на трансферите, примателите, проектите, начинот на доделување на средствата, како и наоди и препораки за унапредување.

Мрежа за транспарентност, отчетност и интегритет во јавните набавки – проект финансиран од ЕУ преку програмата за поддршка на организациите од граѓанското општество во рамките на Civil Society Facility Action 2015 (2017-2019)

Проектот овозможува поактивно учество на граѓанските организации во подобрувањето на регулативата и примената на најдобри практики за намалување на корупцијата и за зголемување на ефективността во јавните трошења. Исто така проектот е насочен кон унапредување на разбирањето меѓу засегнатите страни и граѓаните на потребата од поголема транспарентност, отчетност и интегритет во јавните трошења.

Во текот на 2017 година:

- » Организирани се јавни консултации низ осум дебати во сите региони од земјава со повеќе од 170 претставници на државните институции, невладините организации и бизнис-секторот за потребата и начинот на унапредување на ефикасноста во трошењето на јавните пари.
- » Спроведено е испитување на јавното мислење со анкетирање на повеќе од 400 испитаници од целата земја (граѓани, новинари, претставници на граѓански организации и бизнис-секторот) за степенот на информираност за начинот на трошење на јавните пари.
- » Изработена е методологија за изработка на алатка за мерење и оценка на транспарентноста, отчетноста и интегритетот на државните институции во спроведувањето на јавните набавки.
- » Спроведено е обемно истражување на нивото на транспарентност, отчетност и интегритетот на институциите во јавните набавки.
- » Рангирани се 21 институција (Влада, министерства, секретаријати и Собрание на РМ) според нивото на транспарентност, отчетност и интегритет во јавните набавки и организирана е јавна дебата со споменатите институции за користење на алатката за подобрување на ефикасноста во трошењето јавни пари.
- » Изработени се специјална публикација и веб-платформа со резултатите од истражувањето и со можност институциите да ја користат како алатка за самоевалуација на степенот на нивната транспарентност, отчетност и интегритет во спроведувањето на јавните набавки.

Проект на УСАИД за пристап на микропретпријатијата до јавните набавки (2012-2017), финансиски поддржан од УСАИД Македонија, а спроведуван во партнерство со фондацијата „Фокус“ од Велес и здружението „ЕХО“ од Штип.

Преку олеснување на влезот и учеството на микропретпријатијата на пазарот на јавни набавки, се придонесува кон нивен поодржлив развој и подобро искористување на потенцијалите за создавање работни места, раст и иновации.

Заклучно со март 2017 година се спроведени следниве активности:

- » На дневна основа се асистираа 365 микропретпријатија од сите осум региони во земјава за учество во постапките за јавни набавки.
- » Изработен е и дистрибуиран до повеќе од 300 микропретпријатија од целата земја специјален Прирачник за фирмите за остварување правна заштита при учеството во јавните набавки.
- » На специјалната интернет страница www.zanabavki.mk објавени се повеќе од 6000 планирани годишни набавки групирани според дејности на речиси 400 локални институции од сите општини во земјава, а прибрани преку правото на слободен пристап до информациите од јавен карактер.
- » За полесно снаоѓање на микропретпријатијата, на едно место, на сајтот www.zanabavki.mk на дневна основа се ре-објавени повеќе од 8000 огласи за јавни набавки на сите локални институции.
- » Организирани се две експертски повеќедневни работилници, како и студиска посета во Подгорица, Црна Гора за изработка на предлог-измени на регулативата во областа на јавните набавки.
- » Објавени се, јавно дискутирани на национална конференција и дистрибуирани физички и преку медиумите Предлози за подобрување на правната и на институционалната рамка, како и на практиката на спроведувањето на јавните набавки во земјата, како основа за идни измени во оваа област.
- » Организирана е студиска посета за развој на капацитетите и за размена на мислења и идеи со сродни организации од САД.